

1808 Historien om Inger Anna

Debatten om innlæring har alltid vært der. For og imot pugging - det å kunne noe utenat, har vært gjenstand for stadige forandringer i ulike mønsterplaner, - og slik skal det kanskje være. For vi som gikk på skolen på 50 og 60-tallet var pugging av salmevers og annet kunnskapsstoff en del av hverdagen - til ergelse for mange. Likevel fikk vi brukt hjernen på en slik måte at kanalene på sitt vis holdt seg åpne - de rustet ikke igjen. Om det pedagogisk var like smart og fornuftig "å pugge" i alle sammenhenger, kan sikkert diskuteres. Det finnes ingen fasit her heller. Det som passer i en situasjon, behøver ikke passe i en annen. Likevel synes det meg noe trist og uheldig at en ungdom i dag går ut av obligatorisk grunnskole etter 10 år og ikke engang kan "Ja, vi elsker". Det burde ha vært et minstemål - og forlangende - at vi alle kan vår nasjonalsang, selv om det medfører litt pugging.

Det er helt naturlig at barn kunne mer utenat før, og når de kunne både viser og salmer - omtrent før de begynte på skolen, skyldes det selvsagt livsmønsteret. "Dagene var kortere før", underholdningen mindre, mulighetene færre. Tålmodigheten så mye større. Morsrollen var så annerledes. Tradisjonsfortellinger, sang og innøving kom av seg selv som en naturlig del av samspillet mellom mor og barn. I skolen og hos kirken ble pugging en naturlig oppfølging av dette.

På en avsidesliggende plass bodde i tiden 1808 - 1814 en mor med mange mindreårige barn. Dette var i de urolige tidene før Riksforsamlingen, og husbonden var utkommandert som grensevakt. En sommerdag fikk plassen besøk av Johan Johansen Hembre, født i 1767. Han var lærer. Etter å ha snakket en stund med husfrua, som het Anne, sa Johan:

"Du har mange barn, Anne, men er det noen som kan lese eller syng?"

"Prøv henne som sitter borte ved grua", sa Anne.

Det var fireårige Inger Anna som stod der. Lærer Hembre lokket til seg småjenta, og da han ville ha henne til å syng, sa hun til sin mor:

"Ka ska æ søng mor, vis heiller salm?"

"Salm", svarte mor Anne.

Og så sang Inger Anna på fire år salmen "Tid at tie, tid at tale". Salmen var på mange vers, men "litjenta" sang de alle som en med klar og sikker ordbruk. Hembre lyttet undrende. Da lille Inger Anna var ferdig, satt læreren litt i ettertanke - så reiste han seg og gikk bort til mora og sa: *"Jeg tar deg i hånden på det, Anne, at dette barnet får du ikke beholde lenge".*

Og hans ord gikk i oppfyllelse. Noen dager senere falt Inger Anna ut i et tjern og druknet. På hennes begravelsesdag møtte Johan Hembre opp og holdt en tale, hvis maken de tilstedeværende aldri hadde hørt.

